■ انقلاب اسلامی زمینه و بستر مناسبی را برای جوانان و دانشجویان فراهم کرد تا نخبگان بتوانند در این فضا به فعالیت‌های علمی و بروز استعدادهای علمی‌شان بپردازند. این زمینه در دوران طاغوت وجود نداشت یا بسیار کمرنگ و کم‌رمق بود

نظام اسلامی به مثابه سخت‌افزار و ساز و کار پیشرفت زمینه و بستر رشد علمی کشور را فراهم کرد

نهضت پیشرفت

یکی از دستاوردهای مهم انقلاب اسلامی ایران و نظام جمهوری اسلامی در ۴دهه اخیر رشد و پیشرفت چشمگیر ایران اسلامی در زمینه علوم مختلف بوده است که آمارهای بین‌المللی به روشنی گویای این حقیقت مسلم است. گفتمان انقلاب اسلامی با نفی وابستگی و تکیه بر توان علمی و عملی جوانان این مرز و بوم توانست روحیه خودباوری را در مردم بویژه نخبگان و دانشمندان احیا کند و با ایجاد زیرساخت‌ها و بستر مناسب، زمینه رشد و پیشرفت کشور در علوم مختلف را فراهم آورد به طوری که حالا ایران در بعضی علوم راهبردی در جمع چند کشور اول جهان قرار دارد. بدون تردید تشویق‌ها و حمایت‌های بی‌دریغ حضرت آیت‌الله خامنه‌ای از دانشمندان و نخبگان دلسوز و مجاهد از اصلی‌ترین عوامل این پیشرفت‌های چشمگیر بوده است. حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر عبدالحسین خسروپناه، استاد حوزه و دانشگاه در یادداشتی به بررسی پیشرفت‌های علمی کشور و نقش انقلاب اسلامی در این دستاوردها پرداخته است.

اگر از نفس دیدار دانشجویان نخبه با رهبر حکیم انقلاب اسلامی که حاوی پیام‌های استراتژیک است صرف نظر کنیم، بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار نخبگان و استعدادهای برتر تحصیلی نیز نکات مهم و راهبردی‌ای داشت که به اشاره به یکی از آنها اکتفا می‌کنم. ایشان فرمودند انقلاب اسلامی زمینه و بستر مناسبی را برای جوانان و دانشجویان فراهم کرد تا نخبگان بتوانند در این فضا به فعالیت‌های علمی و بروز استعدادهای علمی‌شان بپردازند. این زمینه در دوران طاغوت وجود نداشت یا بسیار کمرنگ و کم‌رمق بود.

انقلاب اسلامی ایران آثار و برکات زیادی داشت و به واقع انکار این آثار ناشکری است. پیش از انقلاب و حتی در سال‌های اولیه انقلاب، پزشک عمومی برای درمان بیماری‌های رایج از هند، بنگلادش و پاکستان به ایران می‌آمد. نه اینکه پزشک و متخصص نباشد اما تعدادشان بسیار محدود بود به طوری که ما مجبور به استفاده از پزشکان خارجی می‌شدیم. بسیاری از پزشکان متخصص ایرانی در آمریکا زندگی می‌کردند و عده بسیار قلیلی از اینها چند ماهی در سال به ایران می‌آمدند و باز به آمریکا بازمی‌گشتند. یک خانم پزشک فیلیپینی چند سال قبل از شروع جنگ از طریق هلال‌احمر به ایران آمده بود، چرا که ما نیاز شدیدی به پزشک داشتیم و با شروع جنگ تحمیلی به کشورش بازنگشت و در ایران ماند تا به مجروحان جنگی خدمت کند و تا آخر عمر در دزفول ماند و به رزمندگان خدمت می‌کرد و در همان دزفول هم از دنیا رفت، در صورتی که او اصلا مسیحی بود ولی یک چنین روحیه‌ای داشت. امروز اما شرایط کشور در حوزه پزشکی به کلی متحول شده است و ما شاهدیم که بیماران مختلفی از خارج از کشور و حتی از اروپا برای معالجه به ایران می‌آیند تا تحت معالجه پزشکان حاذق ما قرار بگیرند. ما این رشد و توسعه علمی را در زمینه‌های مختلف داشته‌ایم. در عرصه‌های هسته‌ای، نانوتکنولوژی، سلول‌های بنیادی و... هر جا که دانشمندان ما حرکت‌های جهادی و سخت‌کوشانه‌ای داشته‌اند، توانسته‌ایم به رتبه‌های برتر علمی جهان در این رشته‌ها دست پیدا کنیم.

از عرصه‌های علمی دیگری که ما به برکت انقلاب اسلامی در آن رشد و پیشرفت چشمگیری داشته‌ایم، عرصه علوم انسانی است. علوم انسانی پیش از انقلاب هم بود اما امروز به لحاظ گستردگی رشته‌های علوم انسانی و عمق این رشته‌ها در دانشگاه‌ها اصلا قابل قیاس با پیش از انقلاب نیست. یک اشکالی که در زمینه رشد علوم و پیشرفت علمی معمولا مطرح می‌شود، این است که اگر انقلاب اسلامی و جمهوری اسلامی نیز نبود همین پیشرفت‌ها اتفاق می‌افتاد و این ربطی به انقلاب ندارد. در پاسخ به این اشکال باید گفت خیلی بعید بود همین پیشرفت و رشد را ما می‌توانستیم در دوران حاکمیت طاغوت به دست آوریم. دانشگاه تهران سال ۱۳۱۳ در تهران شکل گرفت و علوم انسانی نیز در آن زمان نه تنها بود، بلکه دوران اوج رشد علوم انسانی قرن ۱۹ میلادی بود. وقتی شیب رشد علوم انسانی از سال ۱۳۱۳ تا ۱۳۵۷ را که یک دوره ۴۴ ساله است با شیب رشد علوم انسانی از سال ۵۷ تا امروز که آن هم یک دوره ۴۴ ساله است مقایسه کنیم، متوجه می‌شویم رشد علوم انسانی و غیرانسانی در بعد از انقلاب اصلا قابل مقایسه با پیش از انقلاب نیست و این ارتقا و ترقی فوق‌العاده است. اگر کسی با انصاف و عدالت، نسبت رشد علمی در پیش و پس از انقلاب را مقایسه کند، درمی‌یابد انقلاب اسلامی چه خدمت بزرگی به پیشرفت علوم در ایران کرد و زمینه‌ای که رهبر معظم انقلاب به آن اشاره کردند، اینچنین برای نخبگان و دانشمندان فراهم و تامین کرد. یکی از بسترها و زمینه‌های ایجاد شده در ایران برای رشد و ارتقای علم و تحصیلات عالی، تشکیل دانشگاه آزاد اسلامی بود که با تاسیس حدود ۴۰۰ شعبه در کشور و خارج از کشور رتبه اول دنیا به لحاظ گستردگی واحد دانشگاهی را دارد. هزاران دانشجوی خارجی در مقطع ارشد و PHD در کشورهای مختلف از دانشگاه آزاد اسلامی فارغ‌التحصیل شده‌اند. حوزه علوم اسلامی نیز اعم از الهیات و فلسفه و علوم قرآن و حدیث و... اصلا قابل قیاس با قبل انقلاب نیست. بهترین دانشکده الهیات ما دانشکده الهیات دانشگاه تهران بود اما الان چه مقدار دانشکده الهیات در دانشگاه‌های مختلف دولتی و آزاد داریم. در حوزه‌های علمیه نیز رشد و پیشرفت چشمگیر بوده است. قبل انقلاب صرفا یک فقه و اصول در حوزه تدریس می‌شد اما امروز در حوزه علمیه ۱۷ حوزه دانشی و در ذیل این ۱۷ حوزه دانشی ۳۰۰ رشته تخصصی تعریف شده است. طلبه‌های فاضلی امروز در فقه سیاست و فقه اقتصاد و فقه تربیت یا در فلسفه‌های مضافی مثل فلسفه اخلاق و فلسفه دین و... تربیت شده‌اند. در علوم اجتماعی و روانشناسی در دانشگاه‌های مختلف روزآمدی و پیشرفت داریم. در مساله مهم بومی‌سازی علوم انسانی دستاوردهای مهمی داشتیم. انقلاب عظیم اسلامی و نظام جمهوری اسلای ایران با ایجاد بستر و زمینه مناسب برای رشد علمی و توأم با معنویت به تربیت ستارگانی پرداخت که در عرصه علم و پیشرفت کشور جهاد کردند و حتی در این مسیر پیشرفت علمی جان خود را فدا کردند. یکی از این ستارگان که در ایام شهادت او قرار داریم، شهید عزیز سردار بزرگ اسلام، جناب آقای حسن طهرانی‌مقدم است. این سردار پرافتخار توانست با بهره‌گیری از دانش موشکی و تلاش و مجاهدت زیاد در این عرصه، کشور عزیزمان را به درجه‌ای از تکنولوژی موشکی برساند که امروز دشمنان این مردم از این قدرت واهمه زیادی دارند.

باید توجه داشت در دنیا انقلاب‌های فراوانی رخ داده ولی این انقلاب حاصل سال‌ها جهاد بوده است. جهادهای امنیتی، جهادهای نظامی، جهادهای علمی، خیلی خون‌ها ریخته شده، خیلی مجاهدت‌ها شده، از شهدا گرفته و خانواده‌های شهدا و جانبازان. اینکه ایران الان در میان ۲۰ کشور پیشرفته در نانوتکنولوژی رتبه ۷ دنیا را دارد، این از برکت مجاهدت‌های دانشمندان نانوتکنولوژی است، یعنی اگر این جوانان دانشمند زحمت نمی‌کشیدند، این جایگاه را در نانو و بیوتکنولوژی پیدا نمی‌کردیم، در ماهواره پیدا نمی‌کردیم، در موشک‌سازی پیدا نمی‌کردیم. اینکه مقام معظم رهبری تأکید می‌کنند به جوانان خودمان دل ببندیم و امیدوار باشیم نه به بیگانگان، چون ما این را تجربه کرده‌ایم و الان همین را داریم؛ توصیه‌ای نیست که بگوییم در آینده به آن می‌رسیم. قبل از انقلاب کسی حق نداشت نامی از دین ببرد. کسی که در دانشگاه شریف یا در دانشگاه تهران می‌خواست نماز بخواند، جایی مخفی پیدا می‌کرد که ۲ رکعت نماز بخواند. الان اذان هنوز تمام نشده است مسجد دانشگاه تهران و مسجد دانشگاه شریف پر از جمعیت است. اگر دانشجو کمی دیر برسد، جایی ندارد نماز بخواند. شب‌های اعتکافی که دانشجوهای ما در دانشگاه‌ها دارند و ثبت‌نامی که استاد و دانشجو می‌کنند، در هیچ جای دنیا این را نمی‌بینیم. این از برکت انقلاب است.

روایت سخنرانان جلسه نخبگان دانشگاهی با حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای از این دیدار

امید نخبگان

رهبر انقلاب طرح ما را شخصاً مطالعه کردند

دکتر محمد تمنایی*: من از سال ۹۰ عضو بنیاد نخبگان بودم اما نخستین بار بود خدمت رهبر انقلاب می‌رسیدم و سخنرانی می‌کردم. جلسه بسیار خوبی بود، نکات مختلفی از سوی نخبگان همراه با نقدهای بعضا تند و پیشنهاداتی مطرح شد که رهبر انقلاب بسیار دقیق استماع فرمودند و به مسؤولان دستور دادند نکات مطرح شده را دنبال کنند.

البته انتخاب افراد برای سخنرانی در این جلسه فرآیند طولانی را طی کرد. حدود ۱۵۰ نفر درخواست سخنرانی داشتند که در چند مرحله مورد داوری قرار گرفتند و در نهایت ۵ نفر حائز امتیازات بیشتری شدند.

در جلسه دیدار نخبگان با رهبری موضوعات مختلفی مطرح شد و صحبت‌های من در حوزه حمل‌ونقل و شبکه یکپارچه فرآوری و ترابری بود که به اختصار آن را «شیفت» نامگذاری کردیم؛ کلان‌راهبردی که در شرایط حساسی کنونی می‌تواند به کشور کمک کند تا راهبرد کشور را در حوزه تجارت و حمل‌ونقل بین‌الملل بهتر ترسیم کنیم. رهبر انقلاب نیز از این طرح استقبال کردند و گفتند این طرح را در اختیار ایشان قرار دهم و آنطور که از دوستان بیت شنیدم، شخصا مطالعه خواهند کرد و نظر می‌دهند.

حدود ۲ سال دنبال موضوعی که مطرح کردم بودم و حتی پیگیری‌های زیادی انجام داده بودم اما کمتر به آن توجه می‌شد و برخی مسؤولان دولتی به دلیل اینکه فرصت‌شان محدود است، توجهی نمی‌کردند ولی در این جلسه توجهی که رهبر انقلاب داشتند، باعث شد تحرکی در میان مسؤولان مربوط به وجود آید. به عنوان مثال پیش از این از یکی از کارشناسان یک نهاد بارها درخواست کرده بودم طرح شیفت را مورد بررسی قرار دهند اما این کار را انجام نمی‌دادند. در این جلسه مسؤول این نهاد به من گفتند این پیشنهاد بسیار خوبی است و گفتم من چندین بار به مرکز شما آمدم و پیشنهاد دادم اما کسی توجهی نکرد که ایشان گفتند شخصا پیگیری می‌کنند. این امر نشان می‌دهد این جلسات می‌تواند مفید باشد و ضمانتی برای اجرایی شدن نظرات و طرح‌های نخبگان است. خوشبختانه رهبر انقلاب بسیار اصرار دارند این جلسات را هر ساله به صورت منظم داشته باشند و به نظرم تاکنون این سلسله جلسات بازخورد بسیار مثبتی داشته است.

نخبگان با مشکلات و مسائل مختلفی دست و پنجه نرم می‌کنند اما یک مساله‌ای که وجود دارد و آزاردهنده است، اینکه مسائل و مشکلات مختلفی که در کشور وجود دارد، یک لایه روبنایی و یک لایه زیربنایی دارد و افرادی که مدیران کشور می‌شوند، ناخودآگاه دغدغه‌ها و مشکلات اجرایی روزمره برای‌شان به وجود می‌آید که به سمت مسائل روبنایی می‌روند.

بسیاری اوقات نخبگان می‌خواهند مسائل را به صورت زیربنایی و ریشه‌ای مورد توجه قرار دهند، لذا اینجا یک دوگانگی به وجود می‌آید و شاید از سوی برخی مسؤولان فرصت کافی برای حل مسائل به صورت زیربنایی گذاشته نشود.

نگاه زیربنایی مقداری بلندمدت‌تر است و نیاز به صبر و تأمل و حوصله بالاتری دارد و باید وقت‌گذاری و انرژی‌گذاری خوبی روی آن انجام شود ولی برخی مسؤولان به این سمت حرکت نمی‌کنند و این دغدغه مهمی برای نخبگان است؛ در حقیقت تفاوت این زاویه نگاه باعث می‌شود نخبگان چندان دیده نشوند.

از نظر معیشتی نیز برخی نخبگان مسائلی دارند که باید مورد توجه قرار بگیرد. برخی نخبگان با اینکه افتخارات بسیار خوبی هم دارند و در زمینه‌های تخصص خودشان نبوغ بالایی دارند اما در حداقل‌های زندگی خود دچار مشکل هستند؛ نکته‌ای که رهبر انقلاب هم بدان اشاره کردند.

در موضوع جذب هیأت علمی خیلی وقت‌ها به دلایل مختلف سنگ‌اندازی‌هایی می‌شود که بسیاری از آنها علمی نیست و مسائل متفرقه است و به مسائل شخصی و گروهی بازمی‌گردد که این امر جزو چالش‌ها و دغدغه‌های جدی است که نخبگان با آنها دست و پنجه نرم می‌کنند، البته برای حل این مساله کارهای خوبی انجام شده اما کافی نیست.

رهبر انقلاب مدام مطرح می‌کنند پژوهش‌ها و انرژی نخبگان و دانشگاهی‌ها باید در درجه اول به رفع مسائل کشور معطوف باشد اما آنچه در واقعیت وجود دارد و آیین‌نامه‌های ما دیکته می‌کند، در بسیاری از موارد اینگونه نیست و همچنان سیستم مقاله‌محور در دانشگاه‌ها دنبال می‌شود، ارتقاها بر این اساس است و افراد اگر بخواهند رشدی در دانشگاه‌ها کنند، بر این اساس دیده می‌شوند و این موضوع یکی دیگر از دغدغه‌های نخبگان است.

نخبه طبق تعریفی که رهبری فرمودند، هم استعداد و تلاش دارد و هم به دنبال توفیق الهی می‌گردد و در عرصه فعالیت کسی است که می‌خواهد مساله‌ای از مسائل کشور را حل کند و در این راستا باید کشور فضای مناسبی در اختیارش قرار دهد اما متأسفانه این فضا در دانشگاه‌های ما به طور کامل فراهم نیست و امیدواریم تلاش بیشتری در این زمینه شود.

*** عضو هیأت علمی (دانشیار) دانشکده مهندسی حمل‌ونقل دانشگاه صنعتی اصفهان**

نخبگان مورد تأیید و تشویق ایشان هستند

زهرا احتشام*: من دقیقاً همان مواردی که از ابتدا تنظیم و برای بنیاد نخبگان ارسال کرده بودم، همان‌ها را مطرح کردم و نکته‌ای حذف نشد.

برای تقویت راهکارهایی که مدنظرم برای حل مشکلات بود، نظرات تخصصی بزرگواران را دریافت می‌کردم اما حتی در مواردی که با آنها مخالف بودم، صریحا مخالفت خود را ابراز می‌کردم و بخش‌هایی که با پارادیم ذهنی من همخوانی نداشت، اعمال نمی‌کردم و کاملا احساس می‌کردم این آزادی را در ارائه متن سخنرانی دارم. فضای کلی دیدار با رهبر حکیم انقلاب یک فضای صمیمی بود و من با حضرت آقا کاملا احساس راحتی داشتم. پاسخ‌های صمیمانه حضرت آقا به جملات ما و اینکه زمانی که من صحبت می‌کردم، کاملا در فکر فرو رفته بودند، این نوعی احترام به من بود که عالی‌ترین شخصیت کشور، فکورانه به پیشنهادات من فکر می‌کنند. پس از پایان سخنرانی مورد تشویق ایشان واقع شدم. با اینکه خیلی جاها نقد به ساختار رسمی و حکمرانی تربیتی کشور بود اما احساس کردم حضرت آقا کاملا همراه هستند و مورد تأیید ایشان بودم.

ابتدا که متن را تنظیم می‌کردم، شاید خیلی امیدوارم نبودم در وهله اول اتفاق عملی خاصی رخ دهد، بیشتر به نیت فرهنگسازی و ایجاد دغدغه در ذهن مسؤولان وارد کار شدم و متنم را تنظیم کردم اما بعد از جلسه چند مسؤول مربوطه راه ارتباطی را به من معرفی کردند و همچنین از مرکز ریاست جمهوری با من تماس گرفته شد که در رابطه با راهکارهای اجرایی جلسه‌ای را داشته باشیم و درباره آن صحبت کنیم؛ این مساله قدری مرا امیدوارتر کرد. البته نمی‌گویم مطمئن شدم که بزودی یک اتفاق عملی ملموس خواهد افتاد اما همین که یک تکاپویی در دستگاه اجرایی در همین سطح ایجاد شده که دنبال راهکارهای اجرایی این مساله هستند، به نظرم حداقل یک گام ما را به اصلاح مسائل تربیتی نزدیک‌تر کرده است. نکته مهم تر اینکه دوستان دغدغه‌مندی از اقصی نقاط کشور چه در بدنه نخبگانی و چه کسانی که کار فرهنگی عملی در موسسات انجام می‌دهند، وقتی صحبت‌های مرا از طریق صداوسیما یا فضای مجازی شنیده بودند، با من ارتباط برقرار کردند و یکسری تجربیات خود را منتقل کردند و خواستند یک همکاری اتفاق بیفتد و این امر به نظر بسیار ارزشمند بود و باعث شد طیفی از افرادی که همفکر هستیم یکدیگر را پیدا کنیم و بتوانیم هم‌افزایی داشته باشیم.

مجموع این اتفاقات مرا بسیار امیدوار کرد و از کاری که انجام دادم، حس خوبی دارم.

من یک قراری با خودم دارم که همیشه بیشتر از منظر مسؤولیت خودم صحبت می‌کنم، یعنی شاید انتظار این باشد که من کم‌کاری‌هایی را که مسؤولان در طول این سال‌ها داشتند فهرست کنم اما حقیقت این است که همه این مسائل بارها و بارها گفته شده است. هم مسؤولان بخوبی می‌دانند چه کم‌کاری‌هایی داشتند و چه کارهایی باید انجام دهند، هم رهبر انقلاب به آنها گوشزد کردند و هم سایر نخبگان در طول این مدت بارها این مطالب را مطرح کردند. من علاقه‌ای ندارم تکرار مکررات کنم. دغدغه من این است که بیشتر از منظر مسؤولیت خودم صحبت کنم و از این نگاه به مساله می‌پردازم. صحبت رهبر انقلاب در رابطه با مفهوم نخبگی بسیار برای من مهم بود که حضرت آقا گفتند بسیار مهم است که یک نخبه این موهبت الهی را در چه جهتی استفاده کند، این سخن مرا به فکر فرو برد. ما نخبگان اتفاقا امکانات بیشتری در اختیار داریم که به ما کمک کند در سختی‌های امروز متوقف نشویم، بلکه به آن غلبه کنیم و به افق‌های آینده نگاه کنیم، بویژه با داشتن الگوهایی مثل شهید کاظمی‌آشتیانی‌ها، شهید شهریاری‌ها، شهید چمران‌ها؛ نخبگانی که نخبه علمی، فرهنگی و بسیار پرتلاش بودند. وقتی به این قهرمان‌ها نگاه می‌کنم، می‌بینم آنها دقیقاً همین راه را رفتند، خیلی موانع برای آنان ایجاد شد، مورد بی‌مهری بسیار قرار گرفتند، امکانات بسیاری از آنها سلب شد و حتی بودجه به آنها داده نشد ولی متوقف نشدند، اتفاقا از آن موهبت نخبگی برای غلبه بر بی‌مهری‌ها و بی‌امکاناتی‌ها استفاده کردند و سرانجام از دل آن غلبه یک مجموعه پویایی به اسم پژوهشگاه رویان متولد شد یا مجموعه‌ای به عنوان صنعت پیشرفته هسته‌ای از دل آن تلاش‌ها بیرون آمد. من به عنوان کسی که صفت نخبگی را به همراه دارد، احساس می‌کنم ناکارآمدی هست و همه از آن مطلع هستند اما من موهبتی دارم که به واسطه آن می‌توانم بر این ناکارآمدی‌ها غلبه کنم و اتفاقا مسؤولان را به مرحله‌ای برسانم که مجبور شوند از یک جایی به بعد من را نادیده نگیرند.

معتقدم ما نخبگان این توانمندی را داریم که تا یک جایی آنقدر تلاش کنیم و به پیشرفت برسیم که نتوانند امکانات در اختیار ما قرار ندهند و ما را نادیده بگیرند؛ به نظرم این رویکرد برای ساختن کشورمان بسیار ارزشمند است.

*** دانشجوی دکترای دانشگاه تهران، نخبه حوزه مدیریت آموزش عالی**

افق روشن در پیشرفت کشور

حمیده مجد*: جلسه اخیر نخبگان با رهبر حکیم انقلاب، درباره حکمرانی نخبگان و حول مسائل گریبانگیر کشور و همچنین دغدغه‌های نخبگان بود و به نظرم، هدف این بود که از راه‌حل‌ها و راهکارهای نخبگان برای حل مسائل کشور استفاده شود که طبق همین روال هم پیش رفت.

زمانی که برای ما از طرف بنیاد نخبگان پیام آمد مبنی بر اینکه هر مطلب و راهکاری دارید، برای ما بنویسید، من به حوزه معدن ورود کردم، نخبگان دیگر هر یک به حوزه‌های مختلفی اعم از بهبود وضعیت حمل‌ونقل کشور، هوا و فضا، مسائل تربیتی و مشکلات علوم پزشکی‌ها ورود کردند و طرح‌ها و راهکارهای خود را ارائه دادند. من در حوزه معدن چند مساله جزئی معدنی را بیان و راهکارها را مطرح کردم و به طور صریح عنوان کردم چه مسائل و مشکلاتی بر سر راه پیشرفت در این حوزه وجود دارد و برای هر یک از این کاستی‌ها راهکارهایی را ارائه دادم.

رهبر انقلاب از تمام طرح‌های مطرح شده از سوی نخبگان حمایت کردند، به عنوان مثال پس از صحبت‌های من، بلافاصله دستور دادند راهکارها و پیشنهادهای مطرح شده در این حوزه از نظر اقتصادی بررسی شود و به حوزه ماشین‌آلات فرسوده رسیدگی و از چالش‌های معدن‌کاران کاسته شود، چرا که ماشین‌آلات حفاری در داخل کشور تولید نمی‌شوند و واردات این ماشین‌ها به دلیل هزینه‌های سنگین گمرک امکان‌پذیر نیست، این در حالی است که این ماشین‌ها فناوری بالایی دارند و می‌توانند برای معدن‌کاران بسیار مفید باشند؛ این دستگاه‌ها می‌توانند حوزه اکتشاف معدن را زیر و رو کنند.

چرا با اینکه تولیدکننده داخلی وجود ندارند این دستگاه‌ها وارد نمی‌شود؟ امیدوارم این مسائل رو به بهبودی برود.

معتقدم برای مسائل کشور راهکار وجود دارد و همان‌طور که رهبری پس از صحبت‌های نخبگان بیان کردند، اگر تا امروز این مشکلات و مسائل به طور کامل حل نشده، مشکل مدیریتی وجود دارد.

همه مسؤولان باید به این نکته توجه داشته باشند که از جمله مسائل مهم برای نخبگان کشور این است که به آنها بها داده شود. نخبه کسی است که همیشه با چراها روبه‌رو است یعنی همیشه ذهنش دنبال این هست که چرا این مساله وجود دارد و دنبال راهکار است تا آن مسائل را حل کند و به نظر بنده نخبه کسی است که غیر از اینکه مساله و راهکار را می‌داند، عملاً وارد آن حوزه می‌شود. خوشبختانه امروز این نیاز یعنی بها دادن به نخبه در حوزه عملیاتی مسائل کشور احساس شده و به همین علت فکر می‌کنم افق بسیار مثبتی پیش روی نخبگان و همچنین پیشرفت و شکوفایی بیشتر کشور وجود دارد.

*** نخبه حوزه معدن**

جلسه‌ای صمیمانه و در عین حال انتقادی

سیدمحمد قریشی*: این دیدار در فضایی بسیار صمیمانه برگزار شد و دانشجویان نخبه، نظرات بعضا انتقادی خود را آزادانه مطرح کردند. من هم سعی کردم مسیر کشور در حوزه فضایی را به چالش بکشم و برای حل مسائل راهکار ارائه کنم. سخنرانی سایر نخبگانی که در این دیدار شرکت کرده بودند نیز بسیار حائز اهمیت و مهم بود. خانم مجد در حوزه معدن، دکتر تمنایی در حوزه ترابری و سایر دوستان هر کدام در حوزه‌های تخصصی خود به نقد وضعیت موجود و ارائه راهکار پرداختند؛ سخنانی که با حمایت و تایید رهبر معظم انقلاب مواجه شد. البته در قبال سخنان نخبگان نیز رهبر معظم انقلاب انتظارات و توقعاتی را از نخبگان بیان و بر حس مسؤولیت‌پذیری نخبگان برای حل مسائل کشور تاکید کردند: «اینطور نباشد که منفعت نخبگان ایرانی را کشورهای دیگر ببرند و مسائل حیاتی کشور خودمان حل نشده باقی بماند، البته در این زمینه مسؤولان نیز تکالیف جدی دارند».

سخنرانی بنده در حوزه مسائل فضایی بود؛ مشکلات ۱۰ سال گذشته را به طور خلاصه بیان کردم و در نهایت در ۵ بند به ارائه راهکار پرداختم.

موضوع اولی که عنوان شد درباره حفظ و نگهداشت سرمایه انسانی نخبه و متخصص در حوزه فضایی بود که عنوان کردم صنعت فضایی یک صنعت «های‌تک» است و این پتانسیل را دارد که نخبگان و فناوران کشور را در خودش نگه دارد و باعث شود اینها در کشور بمانند. من در این زمینه به معظم‌له پیشنهاد دادم از قوانین و قدرت شورای عالی فضایی استفاده شود و یکسری آیین‌نامه‌های حمایتی اضافه شود که بتوانند نخبگان کشور را جذب کنند.

در زمینه مشکلات تعاملات بین‌المللی نیز صحبت کردم و گفتم صنعت فضایی اساسا به گونه‌ای است که در بعدهای مختلف نیازمند همکاری‌های مشترک است و متأسفانه کشور ما با توجه به مشکلاتی که دارد و تحریم‌هایی که علیه ما واقع شده، در زمینه همکاری‌های بین‌المللی مشترک با مشکل مواجه است که در این زمینه هم پیشنهاد دادم وزارت امور خارجه ورود کند و در تدوین اسناد همکاری‌های مشترک ۲۰ ساله با چین و روسیه حداقل بندهای مرتبط با حوزه فضایی هم گنجانده شود.

نکته بعدی، جای خالی حوزه فضایی در ابلاغ سیاست‌های کلی سند هفتم توسعه بود که اگر ما یک بند مرتبط با صنعت فضایی در سند توسعه هفتم داشته باشیم، این امر باعث می‌شود با تغییر دولت‌ها و سلایق به صنعت فضایی و پیشرفت آن لطمه وارد نشود. هم‌اکنون متأسفانه ما بندی مرتبط با حوزه فضایی در سند هفتم توسعه نداریم که این را از رهبر معظم درخواست کردم که دستور دهند یک بند مرتبط با حوزه فضایی به سند توسعه هفتم اضافه شود که ایشان هم لطف کردند و فرمودند این مورد اصلاح خواهد شد.

*** دکترای تخصصی مهندسی هوافضای دانشگاه تهران**